

EXPUNEREA DE MOTIVE

I. SITUAȚIA ACTUALĂ

1. Necesitatea modificării și completării Legii nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a fost relevată de anul electoral 2024, cu prelungire în 2025, cu precădere alegerile pentru Președintele României. În conformitate cu prevederile art. 146 lit. f) din Constituția României, Curtea Constituțională *“veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului”*.

2. Dezvoltarea acestor prevederi o regăsim în art. 37 – 38 din Legea nr. 47/1992, de o manieră insuficientă, însă, în sensul că aceste două articole, reproduc în mare parte prevederile Constituției, fără să aducă completări.

În conformitate cu prevederile art.11 alin. (1) punctul B) lit.a) din Legea nr. 47/1992, în exercitarea acestei atribuții, Curtea Constituțională adoptă hotărâri și veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului.

3. Analizând comparativ cele două categorii de acte, **deciziile și hotărârile Curții Constituționale, constatăm că deciziile se adoptă în exercitarea atribuțiilor cu caracter jurisdicțional, pe când hotărârile se adoptă în exercitarea atribuțiilor Curții care au caracter administrativ, respectiv: alegerea Președintelui, interimatul și inițiativa legislativă.**

Constituția conține în art. 147, prevederi inclusiv cu privire la regimul juridic al deciziilor Curții Constituționale. Astfel dispozițiile art. 147 alin. (4) prevăd că: *“Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial de la data publicării; deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor”*.

Nu există însă nici o dispoziție privind natura juridică a hotărârilor CCR.

În art.11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, se prevede că *“Deciziile, hotărârile și avizele Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Deciziile și hotărârile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor”*.

4. Apreciem că prevederea art. 11 alin. (3) din lege, se impune a fi modificată, pentru următoarele argumente:

A. Această prevedere vine în contradicție cu însăși Constituția, care cuprinde în art. 147, prevederi doar pentru deciziile CCR.

B. Dacă legiuitorul ar fi considerat necesar, ar fi prevăzut pe lângă decizii și hotărârile.

C. Rezultă concluzia că **Legea nr. 47/1992, art. 11 alin.(3), prin forma actuală, adaugă la Constituția României.**

D. Legiuitorul Constituant nu a făcut acest lucru, deoarece a considerat că hotărârile, fiind adoptate în exercitarea unor atribuții administrative, au caracter de acte administrativ-jurisdicționale. Ele trebuie să poată fi atacate în fața unei instanțe judecătorești. A nu proceda astfel, înseamnă a accepta că o hotărâre a CCR poate afecta persoane, dar acestea nu pot să o atace în fața instanței de contencios administrativ, ceea ce contravine atât cu dispozițiile art. 21 din Constituția României, cât și cu dispozițiile art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

5. O altă modificare preconizată vizează **schimbarea statutului juridic al membrilor Curții Constituționale**, pe care Constituția îi evocă prin denumirea de **judecători**.

A) Prima modificare preconizată vizează **condițiile impuse pentru numirea judecătorilor Curții Constituționale**, care sunt prevăzute în art. 143 intitulat **condiții pentru numire**.

Textul prevede că *"Judecătorii Curții Constituționale trebuie să aibă pregătire juridică superioară, înaltă competență profesională și o vechime de cel puțin 18 ani în activitatea juridică sau în învățământul juridic superior."*

În cei 32 de ani de când funcționează Curtea Constituțională, s-a constatat că, în ceea ce privește condiția *înaltei competențe profesionale*, aceasta este ignorată în practică de o manieră care, practic, o goleşte de conținut.

Singurul criteriu care este avut în vedere este cel politic, susținerea politică fiind cea care propulsează în această importantă demnitate în stat persoane care îndeplinesc condițiile formale ale pregătirii juridice și vechimii, fără a împlini însă pe cel al competenței profesionale înalte.

De aceea este necesar să se instituie o procedură de recrutare specială, care să se declanșeze printr-o verificare și selecție realizate de către o Comisie

constituită în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, formată din 9 persoane, desemnate în această calitate prin tragere la sorți.

În acest fel, apreciem că influența politică în numire se va diminua într-un mod considerabil, de natură să asigure numirea unor judecători care satisfac exigențele constituționale și care pot realiza în mod obiectiv înalta misiune care revine Curții Constituționale.

B) O ultimă modificare preconizată prin această propunere legislativă vizează **regimul răspunderii și revocării membrilor Curții Constituționale**, într-un mod care să implice și Parlamentul, prin cele două Camere ale sale.

Apreciem că reglementările existente le conferă o imunitate care depășește limitele rezonabile pentru orice titular al unei demnități publice și transformă această instituție într-o supraputere necontrolabilă, cu consecințe nefaste pentru un stat de drept autentic.

Parlamentul reprezintă, potrivit art. 61 alin. (1) din Constituție, organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării.

El are, potrivit art. 95 și 96 din Constituție, competența de a-l suspenda pe președinte și, respectiv, de a-l pune sub acuzare.

Cu atât mai mult apreciem că trebuie să dobândească atribuții și în ceea ce-i privește pe judecătorii Curții Constituționale.

De aceea, considerăm că este nevoie ca acesta să își concretizeze acest statut și prin exercitarea unor atribuții în ceea ce privește răspunderea și revocarea din funcție a judecătorilor constituționali.

6. O ultimă situație care impune modificarea Legii nr. 47/992 constă în elaborarea și comunicarea Raportului urgent privind anularea rezultatelor alegerilor de către instanțele constituționale, emis la 27 ianuarie 2025 în conformitate cu art. 1 a din regulamentul de procedură revizuit al Comisiei de la Veneția.

Potrivit par. 78 din acest Raport, Comisia face următoarele recomandări-cheie:

- A. Deciziile de anulare a rezultatului alegerilor ar trebui să fie luate de cel mai înalt organism electoral, iar aceste decizii ar trebui să poată fi revizuite de cel mai înalt organism judiciar, de Curtea Constituțională sau de o instanță electorală specializată, în cazul în care există un astfel de organism judiciar;

- B. Competența instanțelor constituționale de a invalida alegerile *din oficiu* – dacă există – ar trebui să fie limitată la circumstanțe excepționale și reglementată în mod clar;
- C. Anularea unei părți a alegerilor sau a alegerilor în ansamblu poate fi permisă numai în circumstanțe foarte excepționale, ca *ultima ratio* și cu condiția ca neregularitățile din procesul electoral să fi putut afecta rezultatul votului;
- D. Procesul decizional privind rezultatele alegerilor trebuie să fie însoțit de garanții adecvate și suficiente care să asigure, în special, o procedură echitabilă și obiectivă și o decizie suficient de motivată, bazată pe fapte clar stabilite care dovedesc nereguli atât de semnificative încât acestea ar fi putut influența rezultatul alegerilor; părțile afectate trebuie să aibă posibilitatea de a-și prezenta opiniile și dovezile, iar puterea discreționară a judecătorului care examinează chestiuni electorale trebuie să fie ghidată și limitată de condițiile de lege; deciziile trebuie luate în termene rezonabile;
- E. Ar trebui să fie posibilă contestarea rezultatelor alegerilor pe baza încălcării drepturilor și intereselor electorale de către stat, actori electorali publici și privați, precum și pe baza influența mass-mediei și, în special, a mass-mediei sociale, inclusiv a celor sponsorizate și finanțate din străinătate;
- F. Statele ar trebui să reglementeze consecințele tulburărilor informaționale, ale atacurilor cibernetice și ale altor amenințări digitale la adresa integrității electorale; candidaților și partidelor trebuie să li se acorde un acces corect și echitabil la mass-media online, iar reglementările ar trebui puse în aplicare pentru a garanta că sistemele de inteligență artificială ale intermediarilor de internet nu favorizează anumite partide sau candidați în detrimentul altora.
- G. Normele generale privind finanțarea și transparența campaniilor electorale ar trebui aplicate campaniilor online care utilizează platforme de socializare; statele ar trebui, de asemenea, să reglementeze faptul că publicitatea electorală online trebuie identificată ca atare și trebuie să fie transparentă și că platformele de socializare trebuie să dezvăluie date privind publicitatea politică și sponsorii acesteia.

Astfel cum a recomandat Comisia de la Veneția prin Raportul urgent la par 78, par E, mai sus reprodus, *ar trebui să fie posibilă contestarea rezultatului alegerilor pe baza încălcărilor drepturilor, libertăților și intereselor electorale de către stat (...)* iar la litera A) a aceluiași paragraf se menționează că *deciziile de anulare a rezultatelor alegerilor ar trebui să fie luate de cel mai înalt organism electoral, iar aceste decizii ar trebuie să poată fi revizuite de cel mai înalt organism judiciar, de Curtea Constituțională sau de o instanță electorală specializată.*

Deși textele și raportul în sine nu fac referire expresă la **eliminarea din cursă a unui candidat sau anulare a candidaturii unui competitor electoral**, apreciem că **mutatis-mutandis, aceeași soluție trebuie luată și în ceea ce privește competența de soluționare a contestațiilor la candidaturi.**

Această competență urmează să-i revină Autorității Electorale Permanente.

7. O problemă sesizată în practică privește regimul constatării vacanței funcției de Președinte.

În reglementarea actuală a art. 44, conform alin. (2) și (4), competența de sesizare a Curții Constituționale aparține **președintelui unei Camere sau președintelui interimar**. Se poate ajunge însă la un blocaj, deoarece aceștia refuză să dea curs unei asemenea atribuții, din rațiuni politice.

Apreciem că această competență trebuie recunoscută și unui număr de 50 de deputați sau 25 de senatori, cărora Constituția le recunoaște dreptul de a sesiza Curtea Constituțională în alte împrejurări.

Propunem astfel aplicarea principiului analogiei, pe care Curtea Constituțională l-a mai utiliza în alte situații în jurisprudența sa.

II. Schimbări preconizate

2.1. Toate aceste argumente impun modificarea art. 11 alin.(3) din Legea nr. 47/1992, astfel:” *Deciziile, Hotărârile și Avizele Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I*”.

Propunem completarea acestui text cu alte două alinate, care vor fi 3¹ și 3² astfel:

- “ (3¹) : Deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.”

- “ (3²) : Hotărârile Curții Constituționale pot fi atacate cu *recurs* la Înalta Curte de Casație și Justiție”.

2.2. Se impune de asemenea necesitatea **modificării și completării art. 5 alin. (2) din Legea nr. 47/1992** cu privire la numirea judecătorilor Curții Constituționale.

Este necesar ca numirea în funcția de judecător CCR să se facă exclusiv pe baza unor criterii de competență profesională în profesia din care provin și probitate a acestora, respectiv recrutarea să fie realizată prin examinarea riguroasă a competenței profesionale, experiența acumulată în profesie, însușirea tuturor cunoștințelor necesare, corespunzător profilului unui legiuitor constituant, de către o Comisie a ÎCCJ, de verificare a condițiilor prevăzute de art. 61 alin. (3) din Constituție, formată din 9 judecători care să fie desemnați prin tragere la sorți.

Chiar legislația europeană aplicabilă statelor membre, inclusiv României, impune ca numirea și promovarea judecătorilor CCR să se facă pe criterii obiective, care să aibă la bază competența profesională, integritatea și eficiența acestora. În baza rezultatelor obținute în urma derulării procedurii de recrutare pe criterii meritocratice a judecătorilor CCR de către Comisia constituită în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, Camera Deputaților, Senatul și Președintele României vor putea face propunerile către Parlamentul României, dintre persoanele verificate de către ÎCCJ.

Astfel am propus în acest proiect normativ **modificarea art. 5 alin. (2)**, considerând necesar să completăm cu precizarea că judecătorii numiți de Camera Deputaților, Senat și de către Președintele României sunt aleși doar dintre persoanele care au fost recrutate de Comisia de verificare din cadrul ÎCCJ, printr-o comisie formată din 9 judecători care sunt desemnați prin tragere la sorți.

2.3. Se impune eliminarea art. 38 din Lege, având în vedere că atribuția pe care o prevede acest text pentru Curtea Constituțională urmează a fi transferată Autorității Electorale Permanente.

2.4. Modificarea art. 44 alin. (2) și (4), după cum urmează:

”(2) Vacanța funcției de Președinte al României se constată la cererea președintelui uneia dintre Camerele Parlamentului sau a președintelui interimar care exercită atribuțiile Președintelui României în perioada cât acesta este suspendat din funcție, precum și a unui număr de 50 de deputați sau 25 de senatori”.

(4) Dacă interimatul funcției de Președinte al României se datorează imposibilității temporare de a-și exercita atribuțiile, cererea se face de Președintele României sau de președintele uneia dintre Camerele Parlamentului, precum și a unui număr de 50 de deputați sau 25 de senatori”.

2.5. Modificarea art. 66 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992, se face în sensul că *“Judecătorii Curții Constituționale nu pot fi reținuți, arestați, percheziționați sau trimiși în judecată penală decât cu încuviințarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, la cererea Parlamentului, formulată de către 50 deputați sau 25 senatori sau la cererea Avocatului Poporului! “.*

2.6. De asemenea, se impune și completarea art. 66 din Legea nr. 47/1992, cu litera d), literă nouă introdusă, în sensul că: *“Mandatul de judecător al Curții Constituționale încetează prin revocarea judecătorilor din funcție, la cererea a două treimi din numărul total al senatorilor și deputaților”.*

Această modificare se impune pentru asigurarea unui control obiectiv al activității membrilor CCR, pentru a se evita depășirea competențelor și abuzurilor de orice fel, interferarea cu celelalte puteri ale Statului, respectiv excluderea posibilității judecătorilor CCR de a se comporta ca o instanță extraordinară, suprastatală.

III. Impact bugetar

Modificările și completările actului normativ pe care le propunem nu au un impact direct asupra bugetului de stat sau bugetelor autorităților publice locale.

IV. Impactul socioeconomic

Prezentul proiect normativ nu va avea un astfel de impact.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de modificare și completare a Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pe care îl supunem spre dezbateră și adoptare Parlamentul României.

TABEL cu SUSTINĂTORI ai
 PROPUȘERII LEGISLATIVE PRIVIND MODIFICAREA ȘI
 COMPLETAREA LEGII NR 47/1992 PRIVIND ORGANIZAREA
 ȘI FUNCȚIONAREA CURȚII CONSTITUȚIONALE, REPUBLICATA,
 CU MODIFICĂRILE ȘI COMPLETĂRILE ULTERIOARE

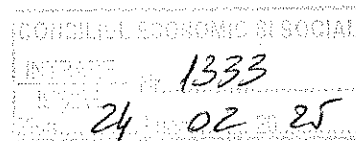
NR. CRT.	NUME ȘI PRENUME S.O.S. ROMÂNIA — SENATORI	SEMNĂTURA
1.	SAVA CLEMENT	
2.	CERVA NADIA - COSMINA	
3.	PETREA DORIN - SILVIU	
4.	CUȘNIR RODICA	
5.	BEM CRISTIAN	
6.	MANEA DUMITRU	
7.	ONEA OLGA	
8.	PEIA NINEL	
9.	PEIU GRIGORE - ADRIAN	
10.	RUSU IOAN - CRISTIAN	

TABELĂ CU SUSTINĂTORII AI
 PROPUȘII LEGISLATIVE PRIVIND MODIFICAREA ȘI
 COMPLETAREA LEGII NR 47/1992 PRIVIND ORGANIZAREA
 ȘI FUNCȚIONAREA CURȚII CONSTITUȚIONALE, REPUBLICATĂ,
 CU MODIFICĂRILE ȘI COMPLETĂRILE ULTERIOARE

Nr. crt.	NUME ȘI PRENUME S.O.S. ROMANIA - DEPUTAT	SEMNĂTURĂ
1.	Baș Ana - Marcela	
2.	Caragață Florin	
3.	Coarnă Dumitru Lider de grup Parlamentar	
4.	Ciubuc Ciprian	
5.	Constantinescu Andra Claudia	
6.	Cîmpianu Andreea Petronela	
7.	Enachi Raisa	
8.	Făget Mădălin Laurențiu	
9.	Goideșcu Ionel	
10.	Gușă Andrei Cosmin	
11.	Ion Nicolae Mirel	
12.	Jianu Iosif Florin	

Nr. crt.	NUME ȘI PRENUME	SEMNĂTURĂ
13.	Lăzăroi Ioan	
14.	Macovei Ilie Simona Elena	
15.	Nagy Vasile	
16.	Oltenașu Sorin George	
17.	Pascalini Nini Alexandru	
18.	Plopeanu Rodica	
19.	Toader Elena Laura	
20.	Tudor Ionescu	
21.	Țiu Mihai – Adraian	
22.	Vârgă Mariana	
23.	Vedinaș Verginia	
24.	Vidra Vlad Andrei	

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu modificările și completările ulterioare

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Articolul I. Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial cu numărul nr. 187 din 7 august 1997, cu modificările și completările ulterioare se modifică și se completează după cum urmează:

1. Art.11 alin. (3) se modifică și se completează și va avea următorul cuprins:

"Deciziile, hotărârile și avizele Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I".

2. După art. 11 alin. (1) se introduc două noi alineate, respectiv alineatele (3¹) și (3²), care vor va avea următorul cuprins:

(3¹) "Deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor".

(3²) "Hotărârile Curții Constituționale pot fi atacate cu recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție".

3. Art. 5 alin. (2) se modifică și se completează și vor avea următorul cuprins:

(2) "Trei judecători sunt numiți de Camera Deputaților, trei de Senat și trei de Președintele României, dintre persoanele care au fost recrutate de Comisia de verificare din cadrul ÎCCJ, formată din nouă judecători desemnați prin tragere la sorți, potrivit procedurii stabilită prin regulamentul de organizare și funcționare al acestei instituții."

4. Art. 38 - se elimină.

5. Art. 44 alin. (2) și (4) se modifică și se completează și vor avea următorul cuprins:

"(2) Vacanța funcției de Președinte al României se constată la cererea președintelui uneia dintre Camerele Parlamentului sau a președintelui interimar care exercită atribuțiile Președintelui României în perioada cât acesta este suspendat din funcție, precum și a unui număr de 50 de deputați sau 25 de senatori".

(4) Dacă interimatul funcției de Președinte al României se datorează imposibilității temporare de a-și exercita atribuțiile, cererea se face de Președintele României sau de președintele uneia dintre Camerele Parlamentului, precum și a unui număr de 50 de deputați sau 25 de senatori".

6. Art. 66 alin.(1) se modifică și se completează și va avea următorul cuprins:

"Judecătorii Curții Constituționale nu pot fi reținuți, arestați, percheziționați sau trimiși în judecată penală decât cu încuviințarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, la cererea Parlamentului României, formulată de către 50 deputați sau 25 senatori sau la cererea Avocatului Poporului! "

7. După art. 66 alin. (2) se introduce o nouă literă, litera d), care va avea următorul cuprins:

"Mandatul de judecător al Curții Constituționale încetează prin revocarea judecătorilor din funcție, la cererea a două treimi din numărul total al senatorilor și deputaților".

Articolul II. Această Lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 65 alin. (2) și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

Ilie BOLOJAN

Ciprian - Constantin ȘERBAN